

2021-12634 (INK)

Gemeente Midden-Delfland
t.a.v. Gemeenteraad
Postbus 1
2636 ZG SCHIPLUIDEN

GEMEENTE MIDDEN-DELFLAND		Ontv. bev.
SECR.	INGEKOMEN OP	Afdelen door
KCC ✓	2-2 APR 2021	Kopie naar
Doc. nummer:		
Zaaknummer:		

Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE Zoetermeer
Postbus 447, 2700 AK Zoetermeer

+ 31 85 003 6400

info@glastuinbouwnederland.nl
glastuinbouwnederland.nl

Kvk 27294015
BTW 8172.64.437.B.01

Datum : 22 april 2021
Ons kenmerk : 21.041 HG
Onderwerp : Zienswijze ontwerp omgevingsvisie Midden-Delfland

Geachte raadsleden,

Langs deze weg wil Glastuinbouw Nederland, mede namens Glastuinbouw Westland, reageren op de ontwerp omgevingsvisie 'Behoud van duurzame ontwikkeling' van de gemeente Midden-Delfland die tot 23 april 2021 ter inzage ligt.

Economisch belang glastuinbouw

Wij zijn blij om te lezen dat het belang van de glastuinbouw in Midden-Delfland wordt onderkend en dat tuinbouw als één van de hoofdfuncties binnen de gemeente wordt gezien, naast melkveehouderij, natuur en recreatie.

Op pagina 11 wordt stil gestaan bij het (landelijke) economische belang van de Metropool-regio Den Haag-Rotterdam, waarbinnen Midden-Delfland zich bevindt. Terecht wordt de glastuinbouw daar benoemd als één van de economische pijlers van de regio. De tuinbouw in uw gemeente zien wij als een belangrijk en een integraal onderdeel daarvan. De glastuinbouw in Midden-Delfland levert een belangrijke bijdrage aan de kracht van het totale tuinbouwcluster (de Greenport) in de regio.

Samenwerking om duurzame glastuinbouwclusters te behouden

U wijst op pagina 16 op de drie grotere glastuinbouwclusters aan de noord- en westzijde van uw gemeente. Provincie Zuid-Holland rekent deze tot het duurzame glastuinbouwgebied, zoals opgenomen in de Provinciale Verordening. Op pagina 31 stelt u deze duurzame tuinbouwclusters te willen behouden, zodat zij ook hun bijdrage kunnen leveren aan de economische vitaliteit. Wij zijn blij met dat standpunt evenals uw opmerking samen te blijven werken met Glastuinbouw Westland. Wij waarderen de samenwerking met u en zetten die uiteraard graag voort om de glastuinbouw in uw gemeente vitaal en duurzaam te houden.

Saneren verspreid liggende glastuinbouwbedrijven

Naast de hiervoor genoemde drie clusters, geeft u aan dat er nog enkele locaties verspreid liggend glas zijn waarvan het idee is deze te saneren. Pagina 31: "De, qua locatie, niet duurzame tuinbouw willen we saneren ten bate van landschappelijke kwaliteitsverbetering." Het gaat dan concreet om een aantal bestaande bedrijven aan de Oostgaag en de Westgaag evenals het cluster glastuinbouwbedrijven aan de Molenlaan.

In het algemeen zijn ook wij voorstander van het concentreren van glastuinbouwbedrijven en het verplaatsen van verspreid liggend glas naar duurzaam ingerichte clusters. Dit stimuleert de realisatie van collectieve voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van energie, water en huisvesting van internationale medewerkers. Het is ons inziens echter nog maar de vraag of de bedrijven aan de Westgaag niet tot het cluster en de Greenport moeten worden gerekend en dus niet moeten worden beschouwd als verspreid liggend glas. Ons inziens kunnen deze bedrijven niet zonder meer als niet-duurzaam worden getypeerd omdat zij buiten de aangewezen vestigingsgebieden in Zuid-Holland liggen. Duurzaamheid wordt immers door veel meer factoren bepaald dan alleen de ligging binnen een erkend vestigingsgebied. Ook maatschappelijk belangrijke thema's als klimaatadaptatie, huisvesting en vervoer spelen een belangrijke rol bij de vraag of bedrijven al dan niet als duurzaam bestempeld kunnen worden. Nog los van de vraag of bedrijven economisch duurzaam zijn. Wij gaan daarover dan ook graag met u in gesprek. Ook bij geïsoleerde bedrijven kan wel degelijk sprake zijn van een duurzaam bedrijf met toekomstperspectief. Daarbij is het overigens van belang dat tuinbouwbedrijven die niet kunnen of willen verplaatsen in staat worden gesteld een goede en ongestoorde bedrijfsvoering te realiseren.

Glastuinbouwcluster Molenlaan

Deze 1.0 versie van de omgevingsvisie is tot stand gekomen zonder echte betrokkenheid van bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en/of regionale partners. U typeert het tuinbouwcluster Molenlaan als zijnde niet duurzaam. Ons inziens kunt u dat niet zo stellen aangezien duurzaamheid door vele aspecten wordt gekenmerkt. Bovendien is de mening en de toekomstvisie van de aldaar gevestigde ondernemers daarvoor van eminent belang. Wij stellen voor om samen met ons in gesprek te gaan met de tuinbouwondernemers in dit cluster en met hen te spreken over de toekomstvisie van individuele bedrijven evenals die van het gebied. Op basis van relevante aspecten als de financiële haalbaarheid van bedrijfsverplaatsingen, toekomstplannen van ondernemers en dergelijke kan de toekomstvisie op het gebied voor de omgevingsvisie 2.0 worden bepaald. Zoals wij hieronder uiteen zullen zetten is het verplaatsen van glastuinbouwbedrijven zeer kostbaar. Het lijkt er op dat gemeente Midden-Delfland momenteel niet over de financiële middelen beschikt om sanering en verplaatsing mogelijk te maken. Dit betekent dat het gebied wordt aangeduid als 'niet duurzame glastuinbouw', maar er concreet geen alternatief wordt geboden aan de bedrijven. Uw aanduiding biedt derhalve geen oplossing van een situatie die al jarenlang bestaat. Het typeren van het gebied in deze fase is prematuur en kan ongewenste resultaten hebben. Aangezien een concrete exit-strategie ontbreekt, stellen wij voor het gebied vooralsnog te beschouwen als duurzaam glastuinbouwcluster en in gezamenlijkheid tot een realistische en gedragen visie te komen op het cluster Molenlaan.

Instrumenten voor verplaatsing

Wij willen erop wijzen dat het ver-/uitplaatsen van glastuinbouwbedrijven financieel zeer uitdagend is. In het geval van uw gemeente geldt daarbij ook nog eens de ambitie om omzetting plaats te laten vinden naar een bestemming met een lagere grondwaarde dan glastuinbouw, te weten natuur of landbouwgrond. Dit maakt het saneren van deze bedrijven ons inziens financieel bijzonder lastig. In elk geval zullen deze bedrijven niet in staat zijn zonder grote externe financiële steun te verplaatsen. In het recente verleden zijn door zowel de provincie Noord-Holland als de provincie Gelderland regelingen ontwikkeld waarbij verspreid liggende tuinbouwbedrijven financieel werden ondersteund bij de verplaatsing naar een concentratiegebied. Deze regelingen zijn door tuinbouwbedrijven overtekend en hebben geleid tot diverse succesvolle verplaatsingen inclusief sanering van het achtergebleven glas met de daarbij gerealiseerde winst in ruimtelijke kwaliteit.

Ook in de provincie Zuid-Holland zou een dergelijke regeling kansen bieden en dient onderzocht te worden of die ontwikkeld kan worden. Wij willen over dit onderwerp met de provincie in gesprek gaan en zullen daarbij de steun van de glastuinbouwgemeenten vragen, waartoe wij ook uw gemeente rekenen. Op het moment dat dit proces wordt ingezet, betrekken wij u.

Zoals u aangeeft heeft het saneren van verspreid liggend glas ook een maatschappelijk en algemeen doel. Zowel bij gemeentelijke initiatieven (gemeentelijke grondexploitaties) als bij private initiatieven kan dan ook hiervoor een bovenwijkse bijdrage worden gevraagd. Die bijdragen kunnen worden ingezet voor bovenwijkse voorzieningen om de landschappelijke en stedelijke kwaliteit te verhogen, infrastructuur aan te leggen, ecologische zones te versterken, enzovoorts. De projecten waarvoor een bijdrage aan realisatie van bovenwijkse voorzieningen wordt gevraagd worden in een Programma Perspectief Ruimtelijke Opgaven benoemd. De wettelijke verankering hiervoor is terug te vinden in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit. Ons inziens bestaat hier een mogelijkheid om de ambities ten aanzien van de glastuinbouw, het saneren/verplaatsen van bedrijven, te realiseren.

Energietransitie

De glastuinbouw loopt voorop in de energietransitie en zet in op een fossielvrije productie, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor zowel besparing, geothermie als restwarmte. De door u genoemde aquathermie kan voor bepaalde teelten/bedrijven ook mogelijkheden bieden. Wij zijn blij dat u ruimte biedt aan de warmteleiding 'door het midden' (Warmte-linQ) uit de Rotterdamse haven waarop ook de glastuinbouw hoopt aan te sluiten.

Momenteel staat een aantal ontwikkelingen de verduurzaming van de glastuinbouw in de weg, zoals de Opslag Duurzame Energie op electra en het opslaan van CO₂ onder de bodem van de Noordzee in plaats van deze beschikbaar te stellen aan de glastuinbouw. De beschikbaarheid van voldoende externe CO₂ is een belangrijke randvoorwaarde om te kunnen verduurzamen. Wij gaan ervan uit dat u ons in de toekomst zult blijven steunen in onze lobby om de randvoorwaarden te realiseren die nodig zijn om de verduurzaming van de glastuinbouw te stimuleren en mogelijk te maken.

Emissieloze kas

Op pagina 31 spreekt u over emissieloze tuinbouwclusters en de eis van emissieloze kassen in 2027. Wij willen daarbij een nuancering plaatsen. Binnen het Afsprakenkader waterkwaliteit en glastuinbouw wordt gesproken over een "(nagenoeg) nulmissie vanuit de glastuinbouw naar het oppervlaktewater en bodem [...] in 2027". Die ambitie komt overeen met de visie van het Platform Duurzame Glastuinbouw. Het doel is dus nagenoeg emissieloos te telen met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten. Wij vragen u het woord 'nagenoeg' op te nemen in uw ontwerp visie.

De beschikbaarheid van voldoende goed gietwater is voor de glastuinbouw een essentiële randvoorwaarde om tot een nagenoeg nul-lozing te komen. Het gebruik van ontzout grondwater (omgekeerde osmose) moet mogelijk zijn, zolang er geen betere alternatieven beschikbaar zijn. Over die alternatieven is de sector in overleg met diverse stakeholders, waaronder de gemeente Midden-Delfland. Het handelingsperspectief van de individuele ondernemer is beperkt, waardoor een alternatieve gietwatervoorziening een grootschalig project is waar ook uw gemeente aan kan bijdragen om de realisatie te stimuleren.

Klimaatadaptatie

In de ontwerp visie wordt stil gestaan bij de klimaatverandering en klimaatadaptatie. Uw ambitie is om de gemeente klimaatbestendig te maken en risico's ten aanzien van water-overlast, droogte en hitte te verkleinen. In de glastuinbouw zijn in dit kader een aantal innovatieve oplossingen bedacht, zoals Rainlevelr (www.rainlevelr.nl). Ook voor Midden-Delfland kan dit mogelijkheden bieden. Hoewel de uitrol van Rainlevelr in volle gang is, gaan we graag met u in gesprek om samen met het waterschap het gebruik onder glastuinders in Midden-Delfland verder te stimuleren. Dit initiatief toont eens te meer aan dat de tuinbouwsector in uw gemeente een belangrijke bijdrage kan leveren aan het realiseren van uw ambities.

Opwek zonne-energie

Op pagina 30 geeft u aan dat er in het landschap van Midden-Delfland geen plaats is voor de grootschalige opwekking van zon- en windenergie. Wij kunnen ons daarin vinden. Ook wij zien het prijsopdrijvende effect op de grondprijs die hierdoor ontstaat en zijn van mening dat schaarse agrarische en/of glastuinbouwgronden niet gebruikt dienen te worden voor opwekking van (zonne-)energie. Wij dringen aan op het gebruik van de zonneladder en dus het maximaal gebruik van daken voor de opwek van zonne-energie. De daken van schuren, opslag- en verwerkingsruimten van land- en tuinbouwbedrijven bieden hiervoor mogelijkheden. Ook willen wij u wijzen op de mogelijkheden van zonnepanelen op waterbassins van tuinbouwbedrijven. Samen met Greenport West-Holland wordt gewerkt aan het opstellen van een aantal business cases die de technische mogelijkheden en financiële haalbaarheid concreet maken. Wij kunnen ons vinden in uw standpunt dat windmolens op erven mogelijk moeten zijn, mits die landschappelijk inpasbaar zijn.

Glastuinbouw Nederland is graag bereid bovenstaande reactie toe te lichten.

Hoogachtend,

W. Limburg
Vice-voorzitter ondernemersorganisatie
Glastuinbouw Nederland

Ing. R.M. Paauwe Msc
Secretaris ondernemersorganisatie
Glastuinbouw Nederland

Contactpersoon

drs. ing. J.H. van Geest, tel. 06-51312234, email. hvangeest@glastuinbouwnederland.nl